

FILHARMONIA
SZCZECIN

WWW.FILHARMONIA.SZCZECIN.PL

Szanowni Państwo,

dobrym obyczajem przyjętym w salach koncertowych jest oklaskiwanie wykonawców wieloczęściowego utworu dopiero po jego zakończeniu.

Krótkie przerwy między poszczególnymi częściami wypełnione są ciszą.

Brawa między częściami, a jeszcze gorzej – w trakcie dłuższej pauzy mogą rozproszyć wykonawców oraz innych słuchaczy, a przez to zburzyć budowane przez muzykę napięcie i nastrój.

5 kwietnia 2024 roku
Piątek – godz. 19:00

GRANDIOSO

Mischa Maisky | SAINT-SAËNS | MAHLER

Orkiestra Symfoniczna
Filharmonii im. M. Karłowicza w Szczecinie

Mischa Maisky wiolonczela
Rune Bergmann dyrygent

Program:

OTTORINO RESPIGHI

Adagio con variazioni na wiolonczelę i orkiestrę [13']

CAMILLE SAINT-SAËNS

Koncert wiolonczelowy nr 1 a-moll op. 33 [19']

- Allegro non troppo
- Allegretto con moto
- Molto allegro

/przerwa/

GUSTAV MAHLER

Symfonia nr 5 cis-moll [78']

- Trauermarsch. In gemessenem Schritt. Streng. Wie ein Kondukt
- Stürmisch bewegt, mit größter Vehemenz
- Scherzo. Kräftig, nicht zu schnell
- Adagietto. Sehr langsam
- Rondo-Finale. Allegro – Allegro giocoso. Frisch

MISCHA MAISKY

Należy do najwyżej cenionych wirtuozów wiolonczeli naszych czasów. Urodzony na Łotwie, wykształcony w Rosji, po represjach i pobycie w radzieckim więzieniu w 1972 roku osiedlił się w Izraelu. Uważa się za obywatela świata: „Gram na włoskiej wiolonczeli (Montagnana z XVIII w.) francuskim bądź niemieckim smyczkiem, używam austriackich i niemieckich strun, sześćoro moich dzieci urodziło się w czterech różnych krajach, moja druga żona jest w połowie Lankijką, w połowie zaś Włoszką, jeżdżę japońskim samochodem, noszę szwajcarski zegarek i indyjski naszyjnik – czuję się jak w domu wszędzie tam, gdzie ludzie cenią muzykę klasyczną i cieszą się nią”. Jest laureatem międzynarodowych konkursów: im. Piotra Czajkowskiego w Moskwie (1966) oraz im. Gaspara Cassadó we Florencji (1973). Jest ostatnim studentem Gregora Piatigorsky’ego i jedynym wiolonczelistą, który uczył się zarówno u Piatigorsky’ego, jak i u Mścisława Rostropowicza.

Jako artysta związany stałą umową z firmą Deutsche Grammophon dokonał ponad 35 nagrań z takimi orkiestrami, jak Wiener Philharmoniker, Berliner Philharmoniker, London Symphony Orchestra, Israel Symphony Orchestra, Orchestre de Paris, Orpheus Chamber Orchestra i Chamber Orchestra of Europe. Jego nagrania cieszą się uznaniem na całym świecie: pięciokrotnie uhonorowano je cenną nagrodą Record Academy w Tokio, trzykrotnie Deutscher Schallplattenpreis, Grand Prix du Disque i Diapason d’Or de l’Année oraz prestiżowymi nominacjami do nagrody Grammy. Ten światowej klasy muzyk i stały gość najważniejszych międzynarodowych festiwali współpracował z najsławniejszymi dyrygentami – znaleźli się wśród nich Leonard Bernstein, Carlo Maria Giulini, Giuseppe Sinopoli, Lorin Maazel, Mariss Jansons, Zubin Mehta, Riccardo Muti, Vladimir Ashkenazy, Daniel Barenboim, James Levine, Charles Dutoit i Gustavo Dudamel. Jego wyjątkowe zamiłowanie do muzyki kameralnej sprawiło, że stał się stałym gościem m.in. Festiwalu Gidona Kremera; chętnie współpracuje z takimi osobowościami, jak Martha Argerich, Radu Lupu, Nelson Freire, Evgeny Kissin, Lang Lang, Peter Serkin, Yuri Bashmet, Vadim Repin, Maxim Vengerov, Joshua Bell, Julian Rachlin i Janine Jansen.

RUNE BERGMANN

Dyrektor artystyczny i główny dyrygent Orkiestry Symfonicznej Filharmonii w Szczecinie. Pełni jednocześnie funkcję dyrygenta szwajcarskiej Argovia Philharmonic i dyrektora muzycznego kanadyjskiej Calgary Philharmonic Orchestra. Pełna energii osobowość, wszechstronność i obszerny repertuar – klasyczny, romantyczny, operowy, współczesny – stawiają Rune Bergmanna w szeregu najbardziej utalentowanych młodych skandynawskich dyrygentów.

W ostatnich sezonach koncertowych Rune Bergmann współpracował z uznanymi orkiestrami symfonicznymi i operowymi w Ameryce Północnej (m.in. w Baltimore, Detroit, Edmonton, Houston, New Jersey oraz Pacific Symphony Orchestra i New Mexico Philharmonic), w Europie zaś stanął na podium m.in. zespołów Bergen Philharmonic, Oslo Philharmonic, Münchner Symphoniker, Orchestra della Svizzera Italiana, Orquesta Sinfónica Portuguesa, Orquesta de Valencia i Staatskapelle Halle. Prowadził także przedstawienia „Cyrulika sewilskiego” i „Traviaty” w Norweskiej Operze Narodowej, zadebiutował w amerykańskiej Yale Opera w produkcji „Snu nocy letniej” Brittena, zrealizowanej przez Claudię Solti.

W sezonie 2022/2023 Rune Bergmann jako dyrygent gościnny ponownie stanął na podium orkiestr symfonicznych z Baltimore, Karoliny Północnej i Malagi. Zadebiutował także z niedawno powstałą ADDA Simfònica w Alicante (Hiszpania). W 2018 roku ukazało się pierwsze nagranie Bergmanna z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii w Szczecinie, na którym znalazła się Symfonia e-moll „Odrodzenie” Mieczysława Karłowicza – utwór, który od tego czasu stał się głównym punktem repertuaru Bergmanna. Wcześniej w swojej karierze Rune Bergmann pełnił funkcję pierwszego kapelmistrza i zastępcy dyrektora muzycznego Theater Augsburg, był również głównym dyrygentem gościnnym Orkiestry Symfonicznej w Kownie, a także pomysłodawcą i dyrektorem artystycznym innowacyjnego norweskiego festiwalu Fjord Cadenza od chwili jego powstania w 2010 roku. Jest także utalentowanym multiinstrumentalistą. Gra na trąbce, fortepianie, skrzypcach i altówce, a jego pasją jest jazz.

GRANDIOSO

Mischa Maisky | SAINT-SAËNS | MAHLER

Już w 1902 roku trzydziestodwuletni **Ottorino Respighi** (1870–1936) napisał koncert wiolonczelowy, którego wolną częścią było słuchane dzisiaj **Adagio con variazioni** (1921), nieznacznie tylko poprawione w stosunku do wersji pierwotnej – zostało ono zadedykowane przyjacielowi kompozytora, Antoniowi Certanemu. Temat utworu inspirowany jest pieśnią ludową. Koniecznie trzeba zwrócić uwagę na instrumentację, daleką od wirtuozerii typowej dla przełomu wieków, a także na typową dla kompozytora bezpośredniość wyrazu i rys swoistego neoklasycyzmu. A wreszcie na umiejętność zespolenia nowszej harmoniki z tradycją narodową. Przypomnijmy, że w biografii kompozytora utwór sytuuje się pomiędzy jego najbardziej popularnymi dziełami: „Fontannami rzymskimi” (1916) oraz „Piniami rzymskimi” (1924), zabrzmiął zaś po raz pierwszy w roku, w którym Respighi stworzył „Concerto gregorian” na skrzypce i orkiestrę. (13’)

Camille Saint-Saëns (1835–1921) po wojnie prusko-francuskiej żywo włączył się w działania na rzecz rozwoju i promocji muzyki francuskiej, będąc jednym z założycieli Société Nationale de Musique i twórców hasła „ars gallica” („sztuka francuska”), mającego przeciwstawić się wpływom niemieckim w muzyce, zwłaszcza w zakresie wielkich form instrumentalnych: symfonii i koncertu.

W swym **I Koncercie wiolonczelowym a-moll op. 33** (1872) kompozytor odchodzi od tradycyjnej, trzyczęściowej formy koncertu (podobnie jak w I Koncercie skrzypcowym A-dur op. 20 z 1859 roku). Jednakże w dziele jednoczęściowym zamyka trzy ogniwa: Allegro non troppo – Allegretto con moto – Molto allegro, zapożyczając tę konstrukcję od Franza Liszta. Zamiast tradycyjnej introdukcji, koncert zaczyna się od dosadnego akordu orkiestry, po którym wiolonczela natychmiast wprowadza główny temat, liryczny i wirtuozowski zarazem, grany na

tle szybkich figuracji skrzypiec i altówek. Łagodny temat drugi, grany przez solistę i orkiestrę, wchodzi w dialog z pierwszym. Ogniwo środkowe (utrzymane w wolnym tempie) to subtelny i oryginalny menuet, w którym soliście towarzyszą smyczki z tłumikami; stanowi on kontrast dla kadencji wiolonczeli. Po niej wracają tematy części pierwszej, z którymi splata się nowy materiał muzyczny.

Warto zwrócić uwagę na wykorzystanie instrumentu solowego i jego możliwości „deklamacyjnych”. Kompozytorowi genialnie udaje się wyzyskać wszystkie rejestry wiolonczeli, partia solowa z łatwością przebija się przez orkiestrę, która nigdy zresztą nie zostaje zredukowana do roli prostego akompaniamentu. Słusznie utwór uchodzi za jeden z najlepszych koncertów na ten instrument. Wiele też zawdzięcza (podobnie jak inne utwory wiolonczelowe Saint-Saënsa) znakomitemu wiolonczeliście belgijskiego pochodzenia, Auguste’owi Tolbecque, któremu został dedykowany.

Dzieło szybko zyskało uznanie i publiczności, i krytyków – także niemieckich. Jeden z nich pisał: „Koncert jest zwarty i elegancki w formie, świeży i interesujący w szczegółach, efektowny zaś dla solisty – czegoż chcieć więcej?”. Z kolei wielki pisarz i muzykolog Romain Rolland zanotował ważną myśl, sytuującą styl Saint-Saënsa między tradycją a nowatorstwem: „Wnosi on do naszej pełnej niepokoju współczesności coś ze słodyczy i blasku przeszłości – coś, co wydaje się fragmentem świata już minionego”. (19’)

V Symfonia cis-moll (1902) Gustava Mahlera (1860–1911) otwiera nowy rozdział w symfonice kompozytora. Odchodzi w niej od inspiracji wierszami z cyklu „Des Knaben Wunderhorn”, a także wykorzystania ludzkiego głosu, który pojawił się w trzech poprzednich. Droga, jaką przebywamy wraz z kompozytorem w V Symfonii, rozpoczyna się w posępnej i mrocznej tonacji cis-moll, a kończy jasną i radosną D-dur.

Mahler nie opatrzył dzieła jakimkolwiek pozamuzycznym programem. W partyturze obecne są tylko zwięzłe, niemieckie określenia charakteru poszczególnych ogniwi. Jednak wielu komentatorów symfonii wielokrotnie próbowało wpisać w nią rozbudowany sens ideowy.

I tak marsz żałobny („Trauermarch”), rozpoczęty wezwaniem solowej trąbki – niejako wbrew swej nazwie i dodanemu określeniu „In gemessenem Schritt. Streng. Wie ein Kondukt” („Miarowym krokiem, poważnie, jakby w żałobnym orszaku”) – jest przepojony pragnieniem życia; znajduje on swe dopełnienie w części następnej, również ze względu na pojawienie się (obok nowych motywów) wcześniejszego materiału tematycznego. Kompozytor oznaczył ją jako „Stürmisch bewegt. Mit größter Vehemenz” („W burzliwym pędzie, z największą gwałtownością”). Pojmujemy tu, że marsz nie był opłakiwaniem, ale rodzajem rozmyślenia o śmierci, stanowiącego część aktywności życiowej ludzkiego umysłu (a zarazem protestem przeciwko nieuchronności przemijania). W tej części znajduje się także oznaczony przez Mahlera punkt kulminacyjny dzieła, z wyraźnie chorałowym tematem.

Przed scherzem (część III, „Kräftig, nicht zu schnell” – „Z mocą, lecz niezbyt szybko”) Mahler przewidział długą pauzę, pozwalającą słuchaczom na kontemplację tego, co dotąd zdarzyło się w muzyce. Zwraca uwagę duży rozmiar ogniwa centralnego – ponad 800 taktów. Zamiast humoru czy żartobliwości, które zwykle cechowały scherza, została tu scharakteryzowana prymarna, elementarna, niczym nieskrępowana siła – pragnienie życia.

Adagietto („Sehr langsam” – „Bardzo wolno”) liczy zaledwie 103 takty i przeznaczone jest jedynie na smyczki (z dzielonymi altówkami i wiolonczelami, co pozwala uzyskać siedem głosów) oraz harfę. Być może mają rację ci autorzy, którzy dowodzą, że jest to pieśń miłosna na cześć ukochanej żony Almy, której pojawienie się w życiu kompozytora całkowicie je odmieniło. Ta najkrótsza część stanowi dość zaskakujący kontrast wobec tego wszystkiego, co dotąd zdarzyło się w symfonii. Napięte emocje znajdują tu uspokojenie, pogrążają się w bierności i przedziwnym śnie.

Ten zaś zdaje się przerwany następującym attacca finałowym rondem („Frisch” – „Świeżo”), w którym pojawi się m.in. temat wywiedziony z Adagietta. „Po miłosnej aurze Adagietta przechodzi Mahler do finałowej apoteozy, do dominacji i zwycięstwa sfer jasnych, silnych i pełnych” – zauważył Ryszard Daniel Golianek. Warto tu zwrócić uwagę na fugowane epizody, które są jednym z licznych przejawów zastosowania w dziele technik kontrapunktycznych. (78’)

Zapraszamy na kolejne koncerty:

12.04.
pt, 19:00

sala symfoniczna

GRANDIOSO
BEETHOVEN | MOZART

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie
Reto Bieri klarnet
Case Scaglione dyrygent

Program:

R. Vaughan WILLIAMS – Fantazja na temat Thomasa Tallisa (1910)
W. A. MOZART – Koncert klarnetowy A-dur KV 622
L. van BEETHOVEN – Symfonia nr 6 F-dur „Pastoralna” op. 68

19.04.
pt, 19:00

sala symfoniczna

GRANDIOSO
NFM Filharmonia Wrocławska | SCHUMANN

NFM Filharmonia Wrocławska
Christian Zacharias pianista/dyrygent

Program:

A. COPLAND – Suita „Appalachian Spring” (1945)
R. SCHUMANN – Konzertstück G-dur na fortepian i orkiestrę op. 92
R. SCHUMANN – Symfonia nr 1 B-dur „Wiosenna” op. 38

Sehr geehrte Damen und Herren,

im Rahmen der Konzertsitten wird bekanntlich angenommen, dass erst nach Beendigung einer mehrsätzigen Komposition applaudiert werden darf.

Kurze Pausen zwischen den einzelnen Sätzen sind mit Stille gefüllt.

Der Beifall zwischen den Sätzen kann sowohl Musiker als auch andere Zuhörer verwirren und infolgedessen durch Musik geschaffene Spannung und Stimmung zunichte machen.

5. April 2024
Freitag – 19:00 Uhr

GRANDIOSO

Mischa Maisky | SAINT-SAËNS | MAHLER

Sinfonieorchester
der Mieczysław-Karłowicz-Philharmonie Szczecin

Mischa Maisky Cello
Rune Bergmann Leitung

Programm:

OTTORINO RESPIGHI
Adagio con variazioni für Cello und Orchester [13']

CAMILLE SAINT-SAËNS
Cellokonzert Nr. 1 a-Moll op. 33 [19']

- Allegro non troppo
- Allegretto con moto
- Molto allegro

/Pause/

GUSTAV MAHLER
Sinfonie Nr. 5 cis-Moll [78']

- Trauermarsch. In gemessenem Schritt. Streng. Wie ein Kondukt
- Stürmisch bewegt, mit größter Vehemenz
- Scherzo. Kräftig, nicht zu schnell
- Adagietto. Sehr langsam
- Rondo-Finale. Allegro – Allegro giocoso. Frisch

MISCHA MAISKY

Er ist einer der angesehensten Cello-Virtuosen unserer Zeit. Geboren in Lettland, ausgebildet in Russland, ließ er sich 1972 nach Repressionen und einem Aufenthalt im sowjetischen Gefängnis in Israel nieder. Er betrachtet sich als Weltbürger: „Ich spiele ein italienisches Cello (ein Montagnana aus dem 18. Jh.), mit einem französischen oder deutschen Bogen, verwende österreichische und deutsche Saiten, meine sechs Kinder wurden in vier verschiedenen Ländern geboren, meine zweite Frau ist srilankisch-italienischer Abstammung, ich fahre ein japanisches Auto, trage eine Schweizer Uhr und eine indische Halskette – ich fühle mich überall dort zu Hause, wo Menschen klassische Musik schätzen und genießen“. Maisky ist Preisträger internationaler Wettbewerbe: des Tschaikowsky-Wettbewerbs in Moskau (1966) und des Gaspar-Cassadó-Wettbewerbs in Florenz (1973). Er ist der letzte Schüler des legendären Gregor Piatigorsky und der einzige Cellist, der sowohl bei Piatigorsky als auch bei Mstislaw Rostropovitsch studiert hat. Als exklusiver Künstler der Deutschen Grammophon hat er über 35 Aufnahmen mit Orchestern wie den Wiener Philharmonikern, den Berliner Philharmonikern, dem London Symphony Orchestra, dem Israel Symphony Orchestra, dem Orchestre de Paris, dem Orpheus Chamber Orchestra und dem Chamber Orchestra of Europe gemacht. Seine Einspielungen haben weltweit Anerkennung gefunden – sie wurden fünfmal mit dem Record Academy Prize in Tokio, dreimal mit dem Deutschen Schallplattenpreis, dem Grand Prix du Disque und dem Diapason d'Or de l'Année geehrt sowie für den prestigeträchtigen Grammy Award nominiert. Dieser Weltklassemusiker gastiert regelmäßig bei großen internationalen Festspielen und hat mit den berühmtesten Dirigenten zusammengearbeitet, darunter mit Leonard Bernstein, Carlo Maria Giulini, Giuseppe Sinopoli, Lorin Maazel, Mariss Jansons, Zubin Mehta, Riccardo Muti, Vladimir Ashkenazy, Daniel Barenboim, James Levine, Charles Dutoit und Gustavo Dudamel. Seine enorme Liebe zur Kammermusik machte ihn u.a. zum regelmäßigen Gast beim Gidon Kremer Festival; er tritt gerne mit Künstlern wie Martha Argerich, Radu Lupu, Nelson Freire, Evgeny Kissin, Lang Lang, Peter Serkin, Yuri Bashmet, Vadim Repin, Maxim Vengerov, Joshua Bell, Julian Rachlin und Janine Jansen auf.

RUNE BERGMANN

Er ist künstlerischer Leiter und Chefdirigent des Sinfonieorchesters der Philharmonie Szczecin, zugleich ist er als Chefdirigent des Schweizer Argovia Philharmonic und Musikdirektor des kanadischen Calgary Philharmonic Orchestra tätig. Der energiegeladene und vielseitige Dirigent, dessen umfangreiches Repertoire Klassik, Romantik und Moderne umfasst, darunter Orchester- und Bühnenerwerke, gilt als einer der begabtesten jungen skandinavischen Dirigenten. Zu Bergmanns jüngsten Gastengagements gehören Konzertwochen mit den Orchestern in Baltimore, Detroit, Edmonton, Houston und New Jersey sowie mit dem Pacific Symphony Orchestra, dem New Mexico Philharmonic u.a. In Europa dirigierte er u.a. das Bergen Philharmonic, das Oslo Philharmonic, die Münchner Symphoniker, das Orchestra della Svizzera Italiana, das Orquesta Sinfónica Portuguesa, das Orquesta de Valencia und die Staatskapelle Halle. Er leitete auch Aufführungen von „Il barbiere di Siviglia“ und „La Traviata“ an der Norwegischen Nationaloper und gab sein US-Operndebüt in Britten's „A Midsummer Night's Dream“ in der Inszenierung von Claudia Solti an der Yale Opera. Gastengagements in der Saison 2022/2023 führten Bergmann erneut an die Podien der Orchester in Baltimore, North Carolina und Malaga. Außerdem gab er sein Debüt bei der kürzlich gegründeten ADDA Sinfónica in Alicante (Spanien).

2018 erschien Bergmanns erste Aufnahme mit der Philharmonie Szczecin, auf der die Sinfonie e-Moll „Wiedergeburt“ von Mieczysław Karłowicz zu hören ist – ein Werk, das inzwischen zu einem Schwerpunkt in Bergmanns Repertoire geworden ist. Zu Beginn seiner Karriere war Rune Bergmann Erster Kapellmeister und stellvertretender Generalmusikdirektor am Theater Augsburg; er war auch Erster Gastdirigent der Kaunas City Symphony und ist seit der Gründung 2010 künstlerischer Leiter des innovativen Fjord Cadenza Festivals in Norwegen.

Er ist talentierter Multiinstrumentalist, spielt Trompete, Klavier, Violine und Bratsche – überdies ist Jazz seine Leidenschaft.

GRANDIOSO

Mischa Maisky | SAINT-SAËNS | MAHLER

Bereits 1902 schrieb der zweiunddreißigjährige **Ottorino Respighi** (1870–1936) sein Cellokonzert, dessen langsamer Satz das heute präsentierte **Adagio con variazioni** (1921) ist – die Partitur weicht geringfügig von der ursprünglichen Fassung ab und wurde dem Freund des Komponisten, Antonio Certani, zugeeignet. Das Thema des Werkes ist von einem Volkslied inspiriert. Beachtenswert sind die Instrumentierung, weit entfernt von der für die Jahrhundertwende typischen Opulenz, die für den Komponisten typische Direktheit des Ausdrucks, neoklassizistische Züge des Werkes sowie die Fähigkeit Respighis, neuere Harmonik mit nationaler Tradition zu vereinen. Es sei daran erinnert, dass das „Adagio“ zwischen seinen populärsten Werken – „Fontane di Roma“ (1916) und „Pini di Roma“ (1924) zu platzieren ist; es wurde in dem Jahr, in dem Respighi das „Concerto gregoriano“ für Violine und Orchester schuf, zur Uraufführung gebracht. (13')

Camille Saint-Saëns (1835–1921) war nach dem Deutsch-Französischen Krieg maßgeblich an der Förderung der französischen Musik beteiligt. Er war einer der Gründer der Société Nationale de Musique und Schöpfer des Aufrufes „ars gallica“ („Französische Kunst“), der dem deutschen Einfluss in der Musik entgegenwirken sollte, insbesondere im Bereich der großen Instrumentalformen: der Sinfonie und des Konzerts.

In seinem **Cellokonzert Nr. 1 a-Moll op. 33** (1872), verzichtet der Komponist auf die traditionelle dreisätzigige Form (wie in seinem Violinkonzert Nr. 1 A-Dur, op. 20 von 1859). Das einsätziges Werk umfasst jedoch drei Abschnitte: Allegro non troppo – Allegretto con moto – Molto allegro (Saint-Saëns hat diese Idee von Franz Liszt übernommen). Anstelle einer traditionellen Einleitung beginnt das Konzert mit einem wuchtigen Orchesterakkord, woraufhin das Cello sofort das lyrische und zugleich virtuose Hauptthema einleitet, gespielt vor dem Hintergrund schneller Violin- und Bratschenfiguren. Das sanfte zweite Thema, angestimmt von Cello und Ensemble, tritt in einen

Dialog mit dem ersten. Den Mittelteil (in langsamem Tempo) macht ein subtiles und originelles Menuett aus, in dem die gedämpften Streicher den Solisten begleiten; es bildet einen Kontrast zur Solokadenz. Danach kehren die Themen des ersten Abschnitts wieder, in die neues musikalische Material eingeflochten wird.

Bemerkenswert ist die Verwendung des Soloinstruments und seiner „deklamatorischen“ Möglichkeiten. Dem Komponisten gelingt es glänzend, alle Celloregister auszunutzen; der Solopart durchbricht mühelos das Orchester, dessen Rolle nie auf eine einfache Begleitung reduziert wird. Das Werk gilt zu Recht als eines der besten Konzerte für dieses Instrument. Wie die anderen Cellowerke von Saint-Saëns verdankt das Konzert a-Moll viel dem vorzüglichen Cellisten belgischer Herkunft, Auguste Tolbecque, dem es gewidmet wurde.

Das Werk wurde von Publikum und Kritikern gelobt – auch von deutschen Kritikern. Einer von ihnen schrieb, dass das Konzert bündig und elegant sei, frisch und interessant im Detail und effektiv für den Solisten... Der große Schriftsteller und Musikwissenschaftler Romain Rolland wiederum notierte eine wichtige Bemerkung, indem er Saint-Saëns' Stil zwischen Tradition und Innovation verortete: „Jene Musik bringt etwas Süßes und Glanzvolles des Vergangenen in unsere rastlose Moderne – etwas, was ein Bruchstück verklungener Welt zu sein scheint.“ (19')

Die **Sinfonie Nr. 5 cis-Moll** (1902) von **Gustav Mahler** (1860–1911) eröffnet sozusagen ein neues Kapitel im sinfonischen Oeuvre des Komponisten. Der Einfluss des „Wunderhorn-Zyklus“ lässt nach, der Komponist verzichtet hierbei auf den Einsatz der menschlichen Stimme, die er in den drei früheren sinfonischen Werken verwendete. Der Weg, den wir in der 5. Sinfonie zurückzulegen haben, beginnt im düsteren und schmerzhaften cis-Moll und mündet in die helle und frohe Welt der Tonart D-Dur.

Seinem Werk fügte Mahler kein außermusikalisches Programm hinzu: In der Partitur sind lediglich kurze Bezeichnungen der Sätze zu finden. Viele Kommentatoren versuchten jedoch ihren mutmaßlichen Ideeninhalt näher zu bestimmen.

So beginnt der Trauermarsch mit einem Aufruf der Solotrompete – trotz Mahlers Vortragsanweisung („In gemessenem Schritt. Streng. Wie ein Kondukt“) scheint er von einem äußerst starken Lebenswillen durchdrungen zu sein. Der Marsch findet seine Ergänzung im zweiten Satz („Stürmisch bewegt. Mit größter Vehemenz“), wo das neue Material mit den früher präsentierten Motiven einhergeht. Nach einer Phase der Anspannung folgt die Triumphstimmung in einer machtvollen Kulmination, an deren Höhepunkt ein Choral einsetzt, der den endgültigen Sieg über die Todesandeutungen im ersten Satz ankündigt.

Vor dem dritten Satz („Scherzo. Kräftig, nicht zu schnell“) plante Mahler eine längere Pause, die es dem Publikum ermöglichen würde, über alles, was in der Musik vorging, zu meditieren. Beachtenswert ist das Ausmaß dieses Satzes: über 800 Takte. Statt Humor und Verspieltheit, die gewöhnlich für traditionelle Scherzos typisch sind, ist hier der Lebenswille dargestellt worden – porträtiert als primäre, elementare, von nichts eingeschränkte Macht.

Adagietto („Sehr langsam“) zählt wiederum nur 103 Takte; es wurde lediglich für Streicher (Bratschen und Celli sind geteilt, was eine siebenstimmige Struktur möglich macht) und Harfe. Vielleicht haben diejenigen Recht, die behaupten, dass Mahler in diesem Satz seiner geliebten Frau Alma huldigt – der Person also, die das Leben des Komponisten völlig änderte. Dieser kürzeste Abschnitt der Sinfonie steht in krassem Kontrast zu allem, was bereits in der Symphonie passiert ist. Statt heftiger Emotionen herrscht hier absolute Ruhe, alles versinkt ins Passive und Träumerische.

Ohne Pause schließt sich das Rondo-Finale (Allegro – „Frisch“) an, in dem u.a. das Adagietto-Thema wiederkehrt. „Sobald jene dezenten Liebesklänge verklungen sind, strebt Mahler nach der Schlussapotheose, nach dem Sieg des Licht- und Kraftvollen“, kommentiert Ryszard Daniel Goliańek. Zu beachten sind fugierte Episoden – zahlreiche Manifestationen kontrapunktischer Mittel, die in der Sinfonie Verwendung fanden. (78')

Piotr Urbański
(Deutsche Fassung von Tomasz Kowalewski)

Wir laden Sie zu unseren Konzerten ein:

12.04.
Fr, 19.00

großer Konzertsaal

GRANDIOSO
BEETHOVEN | MOZART

Sinfonieorchester der Philharmonie Stettin

Reto Bieri Klarinette

Case Scaglione Leitung

Programm:

R. Vaughan WILLIAMS – Fantasia on a Theme by Thomas Tallis (1910)

W. A. MOZART – Klarinettenkonzert A-Dur KV 622

L. van BEETHOVEN – Sinfonie Nr. 6 F-Dur „Pastorale“ op. 68

19.04.
Fr, 19.00

großer Konzertsaal

GRANDIOSO
NFM Philharmonie Breslau | SCHUMANN

NFM Philharmonie Breslau

Christian Zacharias Klavier/Leitung

Programm:

A. COPLAND – Suite „Appalachian Spring“ (1945)

R. SCHUMANN – Konzertstück G-Dur für Klavier und Orchester op. 92

R. SCHUMANN – Sinfonie Nr. 1 B-Dur „Frühlingssinfonie“ op. 38

ANKIETA / FRAGEBOGEN

Powiedz nam, co myślisz o dzisiejszym koncercie.

Zapraszamy Państwa do udziału w anonimowym badaniu publiczności Filharmonii. Mamy świadomość, że nasi odbiorcy zmieniają się i wzrastają wraz z instytucją. Wiedza i zrozumienie potrzeb Melomanów są dla nas kluczowe, by proponowane przez nas programy i działania były dla wszystkich satysfakcjonujące. Stąd potrzeba bliższego poznania Państwa oczekiwań i poziomu zadowolenia. Wasza opinia pomoże nam ulepszyć wydarzenia Filharmonii. Wystarczy wypełnić prostą ankietę i wrzucić ją do urn dostępnych w holu i foyer sali symfonicznej Filharmonii.

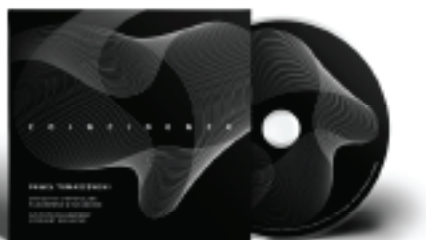
Dziękujemy

Sagen Sie uns, wie Ihnen das Konzert heute gefallen hat.

Wir möchten Sie einladen, an einer anonymen Befragung des Philharmonie-Publikums teilzunehmen. Unser Publikum – dies sind wir uns bewusst – verändert sich und entwickelt sich stets mit der Institution weiter. Die Bedürfnisse der Zuhörerschaft zu kennen und zu verstehen, ist für uns von zentraler Bedeutung: Wir möchten, dass die von uns angebotenen Programme und Aktivitäten für alle zufriedenstellend sind. Deshalb ist es für uns wichtig zu wissen, wie zufrieden Sie mit uns sind und was Sie von uns erwarten. Ihre Meinungen werden uns helfen, die Veranstaltungen in der Philharmonie zu verbessern. Füllen Sie bitte unseren Fragebogen aus und werfen Sie ihn in eine der Urnen, die sich im Foyer der Philharmonie befinden.

Vielen Dank!

Jazzowe brzmienia, filmowe emocje!

PAWEŁ TOMASZEWSKI
C O I N C I D E N C E

Płyta z nominacją do nagrody Fryderyk 2024
w kategorii album roku – jazz!
Paweł Tomaszewski nominowany
w kategorii artysta roku – jazz.
Czekamy na wyniki!

ORKIESTRA W DZISIEJSZYM KONCERCIE / ORCHESTER IM HEUTIGEN KONZERT

KONCERTMISTRZ /
KONZERTMEISTER
Paweł Maślanka

I SKRZYPCE

Karolina Hyla-Wybraniec
Edyta Wolańska
Maria Sakowska
Monika Sawczuk
Elżbieta Fabiszak-Dąbrowska
Maciej Musiał
Maria Nowak
Alina Krzyżewska
Izabela Wojciechowska
Dominik Gugąła
Marcin Kieruczenko
Olga Rozmus
Wioletta Borkowska
Joanna Hajkiewicz
Anna Majewska
Jadwiga Korus**

II SKRZYPCE / 2.VIOLINE

Robert Smoliński
Magdalena Pajestka
Alicja Poręba
Miłosz Kosmal
Łukasz Górewicz

Zoia Piankowska
Aleksandra Górska
Robert Cybulski
Patrycja Kozak
Małgorzata Kazimierczak
Natalia Grzegorzczuk*

ALTÓWK A / BRATSCHE

Grzegorz Sadowski
Wojciech Mazur
Galina Smolińska
Dominika Kotlicka
Magdalena Micke
Zuzanna Ogorzelec
Aleksandra Majewska
Ludmiła Rusin
Magdalena Dąbrowska

WIOLONCZELA / VIOLONCELLO

Tomasz Szczęsny
Yesong Lee
Klara Świdrów
Hanna del Noce
Jacek Tomczak
Katarzyna Meisinger
Ihor Chilipik
Natalia Wesołowska
Dorota Cieśla
Beata Sawrymowicz

KONTRABAS / KONTRABASS

Karol Nasiłowski
Paweł Jędrzejewski
Michał Mitschke
Wojciech Gunia
Robert Możejewski
Jan Gottschling
Weronika Adamska*
Klaudyna Michalska*

FLET / FLÖTE

Filippo del Noce
Joanna Kowalczyk
Elżbieta Podleśny-Głowacka
Anna Wojnowicz-Drężek

OBÓJ / OBOE

Izabela Kokosińska
Grzegorz Świąćochowski
Piotr Kokosiński

KLARNET / KLARINETTE

Piotr Wybraniec
Krzysztof Krzyżewski
Krzysztof Baturo
FAGOT / FAGOTT
Michał Szydłowski
Anna Bownik
Edyta Moroz

WALTORNIA / HORN
Oleksandr Melnychenko
Joshua Firkins*
Radosław Zamojski
Szymon Woźniak*
Dmitrij Wdowiczenko
Katarzyna Sułkowska
Dawid Kostrzewa

TRĄBKA / TROMPETE
Dawid Głogowski
Marcin Olkowski
Sławomir Kuszvara
Bogdan Rymaszewski

PUZON / POSAUNE
Mateusz Kupski
Wojciech Bublej
Igor Puszkur

TUBA
Tomasz Zienkowicz

KOTŁY / PAUKEN
Jorge Luis Valcarcel Gregorio

PERKUSJA / SCHLAGZEUG
Dariusz Jagiełło
Bogdan Piłak
Wiktoria Kościańska*
Charity Akanyi**

*goście / als Gast

** Akademia Orkiestrowa /
Orchester-Akademie

AKADEMIA ORKIESTROWA to projekt realizowany przez Filharmonię oraz Akademię Sztuki w Szczecinie mający na celu praktykę i rozwijanie kompetencji wykonawczych w zespole orkiestrowym studentów kierunków instrumentalnych.

Die ORCHESTER-AKADEMIE ist ein von der Philharmonie und der Kunstakademie in Stettin geführtes Projekt, dessen Ziel es ist, die Aufführungsfähigkeiten von Instrumentalstudenten in einem Orchesterensemble zu üben und zu entwickeln.

GALERIA POZIOM 4

KOSMOGONIA

Ten swoisty artystyczny dyptyk składa się z fotografii autorstwa **Janusza Marynowskiego i Tamary Pieńko**, które współtworzą czarno-biały obraz pozornie osobnych, a jednak niezwykle spójnych i uzupełniających się światów. Stanowią nacechowaną emocjami artystyczną dokumentację muzyczno-ogrodowej partytury „napisanej” przez Pendereckiego. Projekt powstał z okazji 90. urodzin Maestra.

Komponowanie ogrodu ma dla mnie wiele wspólnego z komponowaniem utworu muzycznego. I tu, i tam liczy się konstruktywistyczna wyobraźnia, umiejętność myślenia całością. [Krzysztof Penderecki]

Fotografie Janusza Marynowskiego powstawały na przestrzeni trzydziestu lat wspólnej pracy z Krzysztofem Pendereckim i pokazują artystę uchwyconego przez obiektyw niejako „na zapleczu” świata muzyki – w garderobie tuż przed koncertem lub zaraz po nim, na próbach, w chwilach zamyślenia i skupienia, w troskliwej interakcji z żoną Elżbietą.

Z kolei Tamara Pieńko przez kilka miesięcy eksplorowała i fotografowała arkadyjską przestrzeń, którą Krzysztof Penderecki stworzył i z której czerpał moc zarówno w życiu artystycznym, jak i prywatnym – ogród w Luśławicach. Zdjęcia powstały już po śmierci kompozytora i stanowią osobistą próbę odczytania wielowymiarowych przekazów, które po sobie pozostawił.

Wystawa będzie dostępna do 7 kwietnia 2024 roku w dniach otwarcia galerii:
soboty i niedziele w godzinach 12.00–16.00 (ostatnie wejście 15.30).

Bilet w cenie 10 zł do kupienia w kasach i na stronie Filharmonii: filharmonia.szczecin.pl.

Dla publiczności galeria jest dostępna pół godziny przed koncertem, w jego przerwie i po nim (wstęp z ważnym biletem na dane wydarzenie).

Filharmonia
Im. M. Karłowicza
w Szczecinie

Filharmonia
Im. Mieczysława Karłowicza
w Szczecinie

FILHARMONIA
SZCZECIN

Poznaj historię Filharmonii i jej Orkiestry na:
70.FILHARMONIA.SZCZECIN.PL

Mecenas Roku 2024

Patron Sezonu Jubileuszowego 2023/2024

BMW
Bońkowsy

Partner Motoryzacyjny Filharmonii

Partner Filharmonii

Partner Filharmonii

Partner Filharmonii